

עין משפט
נר מצוה

נור א מיי פֿ'ד מהל' פסקי"מ הלכה נור:

יז ב מיי' פרק יד מהלכות מעשׂיק הלכה ג:
יח ג מיי' שם הלכה ג:
יט ב מיי' פ"א מהלכות תמורה הלכה ה:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה הגי' ובי' ואין לחוש אי קאי קרא אהבהבת.עיי מור דף סא: מורה"א ומהל'.ועיי"ק:

מוסף רש"י

אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימוריו. כפספס לו את אשר והקטיר אותם הכנן המזבח אשה לה' אשם הוא והלכך אשם לא ליפסול בשלל תמיד דלא בהקטרה כתיב הוּא הוּא והקטרה לאו עיקר הוּא וליכא למימר הוּא אשם ולא עשקטרו לאמורי שלל לשמו דהוּא הוּא עצמו שלל הוקטרו לאמורי כשר דלאמרי' כשכח תמיד נשפט במשפט פסחים (טז.) דנעמלא לאמורי או שכליו לא מעכב כפרה ונאלל הכשר אכל פסח וחטאת כתיב הוּא בחטאת וכן פסקא הוּא בחטאת נגזיל כתיב וטעם חוטא בהקטרה אשכח חוץ הוּא וליכא למימר הוּא לפי ה' חטאת הוּא: ואילא הוּא. דלא לשם לו (מנחות ד.) אשם שניתק לרעהי. שניתק מדין הקרבה ומקטרו לרועה עד שיסתאב דקרי' כל שסתאב מהם כאשם רועה (קטן טז.) אשם שניתק לרעהי. שמתו בעליו או נמספיו בלאחר חטאתי רועה אינן בלין נדבה ומשנמספיו לאחר אֵין חקקו להו ונבי חטאת הילכא לרעות שיתאבז מעליו והכליתו כאלה לרעות שיתאבז ויכול לו טום שיהל לפדומו ולהוצילו לחולין וכל הרעוים דמיתס נופליס לנדבה ומה הוּא נדבה ששם שפחותיו היו במקדש ובמה עשיתו נדבה וטס ויז מותין כל מותר דמי חטאת ואשם ומניחין משס קין המזבח עשית בשכ' טסם ועריות להניסו שזיו מדבריו טס הידעס כהניס' בתנן' תמורה (נז.) וזה לא חטאת עד שיוטם דמיתס לרעיהי ששטין טסם כשר לעלות קין המזבח הוּאיל וסוף קוף דמינ לך היו עומדים (פסחים טז.) ועי' מנחות ו. וחמורה (י.) אלא ניתק לא. דלא מקטרו לרועה שסתאב פסם לא מעכב לעולה עדדין שם אשם עליו ובעי עקירה לנעמיהו כדחיל' לשם עולה כשר דלא עקר מיתה שם אשם לא מעכב: הוּא בהוייתו ידא. ואשם פסל הוא (טז.) ואין מוציין. כלומר טס המיר אֵין מומר, דכל ממזין דתמורה דיעבד הוּא דלחלוקן כשנעמלא קרייתא דפ"ק (וחזיקו טז.)

ליקוטים

אשם שניתק לרעהי ושחטו בתם כשר. פי' דוקא רדיבה, אבל לבחוללה אסור להקטיר. וכל עולה, אלא ירעה עד שיתאבז ויובמר ויחזיקו עולה, כדאמר' פ"ק דשבותות גזירה לאחר כפרה אסור לפני כפרה. (תוס' רי"ד נ"ה: מ"ד)

שיטה מקובצת

מה לחצי השווה שבחן שוין באין בדר ובגדבה. ועליל אעולה [לא פריך הלא פירק] לפי דעתיפא [ופריך שם גליל] אי' דהוי מיעיל כל דהו משום דבאה נגדז ומדנה איכא נמי קולא (ואינה) [דאינה] מנכרת (ונתח) מחד לא פריכס פירכא כל דהו (מחיל קט.) [ופריכא כל] דהו מחיל רוי וכל [דמחיל] לגמרי כי [פירכא דמרת אסור דלמירקן] (תוס' סוטה לא פריך כ"ג: דף ז.) **אלא** איבר רבא זאת (תוס' טו:)

בו. הלכך מיהא יקשה דאיהו דזאת לא מלת למימר דאשם לייס וליצי דהא איחשב לשלמים. אבל גבי פירכא קמייתא דהוי פריך אשם לא ליימי כלל לא מצי לשטיי מיהא יקשה דהכא דלדריכה דהיא' לקשי' לחטאת כדפריך הכא עדדין לא היה יודע דרשא דזוטה. ומיזי קשה ליימי לעיל מהאי יקשה דשלמים וכן פריך ליה לקשי' לחטאת יתכן ליה מאותה מעבד השתא. אלא נדלה דמיקשה דהוי פריך אשם לא ליימי כלל מכא דלון רבא שייך ביה פירכא דאש לא היה נדבה מתקשר לנשוי לחטאת (הוא) כיון דשמיס בחיט לכפרה ואפי' בלא יקשה והלכך לא אחיז כן היקשה דשלמים ומפקא מתוך סבכל. (כיון דכרתו לא [דעיקר] אשם) לכן אייתי אותה להשכי' אשם ולאפקא מהאי סבכל, ואחתי קשה אשם אלעזי נמי ליצי ועל אותה קושית שייך שפיר להכיל היקשה דשלמים [וכן דלפיקקו] מתוך סבכל דמזמנין ליה לחטאת. כן נראה למורי. ואפי' דגם טסה סבכל הוּא דכיון דכשר יוצא דכפי' לעיל דלון למיר דכשר תלחלח [כיון דבא] לכפרה ללא שייך ביה וטס ולא היה נדבה אפי'ס אמרי' השתא דמפקין [ה] היקשה דשלמים למיר שאיט מאלת דמי' כשר ילא [ומיקרין] בסבכל דלא ליימי כלל) (דיוקן דבא לכפרה כחטאת, הלכך אמרינן היקשה דשלמים: באי' חזית בו. אלאס פריך דלא פריך משאר קריגטע דבא סח' מינ) מולא שפמיך ואט כמו שגדלת יו: רש"י ד"ה הוּא וירבא דרביי' גבי אחת מעבודות הרב. גליון. ואפי' הא כתיב כחטאת

ה:

חטאת נמי מיקרב קרבה מותרה. ואפי' הכי פסולה שלא לשמה כיון דלמיה בזה לאחר מיתה לשם חטאת כי אס לשם עולה אשם נמי כיון דלמיו קרב להדיא לשם אשם אלא לשם עולה לא דמי לשאר קדשים [ו] [ומקשה] חטאת אע"ג דקרב מותרה מיעט רחמנא הוּא למסקנא וזו משמע שעומד מוקשה דלימא ליה ר' אליעזר [ו] אשם נמי כו' נ"ל [א] דגרס וחטאת ביו"ו וכל זה מדברי רב שסת וה"פ וחטאת אע"ג דקרב מותרה מיעט רחמנא הוּא שלל מכשירנה מדלמיה [ב] לאחר מיתה כמו מחיים ומשום הכי אינטריך לריש לקיש לעיל אותה והא דפריך אשם נמי כתיב ציה הוּא לאו לסמור דבריו של רב שסת קמאי אלא הכי קאמר היכי ממעטת ליה מפסול שלא לשמן מאותה הא כתיב צה הוּא [ב] לפוסלן:

מיעט רחמנא חטאתי [א] צכמה מחממות משמע דמדכתיב היא כחטאת נפקא לן עיכובא דלקמן בגמ' (דף י:) דרבי אליעזר אומר אף האשם אי"ל ר' יהושע חטאת נאמר צה היא כשחטת [וכו'] ופ"ק דמנחות (דף ז.) חטאת טעמא מאי דכתיב צה היא ומיתה דלקמן בפירקין (דף י:.) גמרא חוץ בון [א] מן הפסח והחטאת ויליף לה מקראי אחריו וה"ר חיים מפרש דלריבי מרי קראי חד לחטאת ששחטה לשם עולה וחד לחטאת חלב ששחטה לשם חטאת נזיר ומאורע אע"ג דכון שטן חטאת מיי"פ פסולה כיון דליין בלין לכפר דינן כמו עולות כדאמרינן לקמן [ט:] ולא דמי לחטאת חלב ששחטה לשם חטאת [דס] דכשרה וקפת קשה מזה דפריך ברש ממנות (דף ג:) גבי חטאת חלב לשם חטאת נזיר ומאורע יתכפר דכתיב זאת תורת ומאי פירכא והלא גלי קרא דכתיב צה היא ונראה דלינטריך היא גבי חטאת לגלוי' אמנחת חוטא ואמנחת קנאות [א] ואשמיה דכתיב צה היא וכמו בפסח (והיינו) דלמר לקמן (דף י:) גבי פסח אלא הוּא למה לי כדמתניא כל מקום שנאמר צו הוּא כו' ורבינו ש"י [ב] מוחקו משום דלמיה כצרייתא דלקמן וצחנס מחק דשמא היא צרייתא כחוספתא [ב] ומיזי קלת מימיה אמאי לריך מרי קראי חד לחטאת וחד לפסח וה"ר יצחק מפרש חד לחטאת נפקא דלא אחי מותרה גופה עולה אלא עולה עד שסתאב ויצא דמיה מרעה וזהו פסולה בשנזי קודש וחד בשעיר נשיא דהוי זכר ומותרו גופיה הוי עולה כי הפריס שמים לאחריות ואימא דלא ליפסול בשלל לשמן ויש שוס כריכותא

דלא מצינן למילף חד מחבדיה דאי הוי כתיב כנשיא דידדיה סגי וז"ע: **הנה"ה** ניתק אין לא ניתק קרא הוּא בהוייתו יחא. משמע הכא דניתק [א] לרעיה דלורייתא ומיתה דכפסמים כסוף אלו דברים [ב] משמע דהוי דרבנן דמפרש הסם דוקא שחטו סתם דיעבד אבל כחמלה לא גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה ולא קאמר גזירה לאחר ניתוק אטו קודס ניתוק וי"ל דה"פ בהווייתו יחא קודס כפרה הלכך איכא [א] כפרה נמי בעי ניתוק גזירה אטו לפני כפרה ור"ת לא גרים כאן ניתק אין לא ניתק לא [א] וכן בפ"ק דמנחות (דף ז.)

ולקמן למיה צ' פרט חטאת (דף קטו:) ולא בתמורה פ' ואלו קדשים (דף יז.) וצא לפרש טעם למה הוּא כשר כיון דגמירי דכאשם רועה ומפרש משום דכתיב הוּא דמשמע בהווייתו יחא פירוש בהווייתו מה שסופו להיות דהיינו עולה שסופו עומד לכן כשיסתאב ויפלו דמיו לנדבה * ואין לחוש אי קאי קרא אכלמא [א] דכי האי גוונא אשכחן [ב] הלווקה עובר פרמו (בבביות דף טז.) דלינטריך קרא ואלינטריך הלכמא והשתא הא דנקט בכל דוכתא כל שחטותא מתה כאשם רועה לא נקט רשעי אלא לפי שמיקוהה כחמים וכי גמירי הכי גמירי כל שחטותא מתה כאשם קרב עולה דרעיה דרבנן היא: **נפש אמר רחמנא.** ומשמע דמנפש קדריש וכן כסוף המנחות והנסכים (מנחות קד:) קמתי הכל צא כשותפות חוץ ממנחה דכתיב נפש ומימה דבתורת כהנים דריש נפש ולא ליצור קרבנו ולא שותפין ונראה דרישא דקרא מיימי ככל מקוס: **ולא קניא** דהוּא **והאמר רבי יוחנן.** דרבי יוחנן אדרבי יוחנן הוי מצי לאקשוי *:

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

הקיש הכסוף. אשם לשלמים ואין ^(א) משיבין על ההקיש: **אקיש לחטאת.** דפסול: **קשיא** ליה לריש לקיש **אשם משום דלא אחי לאחר מיסה לימא ליה ר' אליעזר [א] אשם נמי אחי לאחר מיסה.** שאשם שמתו בעליו רועה [ב] ודמיו נופלין לקץ המזבח: **למוסרו.** שדמיו נופלין לנדבה כדפרישית: **חטאת נמי.** מותרו נדבה הוּא כגון הפריס שתי חטאות לאחריות מתכפר באתת מהן והשניה מרעה (יומא סה.) והיא קריצה לאחר מיתה בעלים שהרי מתכפר כחצירתה בחייו ואין זו חטאת שמתו בעליה אלאמא אחי חטאת לאחר מיתה ואפי' הכי פסולה שלא לשמה ואשם נמי ליפסול: **מיעט רחמנא הוּא.** בשעיר נשיא כתיב כשחטתו (ויקרא ד) ושחט אותו במקוס אשר ישחט את העולה לפני ה' חטאת הוּא שישחטנו לשם חטאת ואס לאו פסול דהוּא משמע בהוייתו יחא אס לאחריות יחא כשר ואס לאו פסול ומינה ילפי' פסול דחטאת לקמן בפירקין (דף י:.) **אשם נמי כתיב ציה אשם הוּא.** צלו את אהרן והקטירו ^(א) המזבח אשה לה' אשם הוּא זומן שהוא לשם אשם כשר ואס לאו פסול: **ההוא לאחר הקטרה אימורין** ^(א). דלא [ב] לפי' מיניה כדמתניא ^(א) לקמן בפ"ק אכל אשם לא נאמר צו הוּא אלא לאחר הקטרת אימורין וליכא למימר בהקטרה דמבעי לשמו לעכב דהוּא עצמו שלל הוקטרו אימורין [א] כשר דלין כפרה אלא צס ^(א) ואע"ג דכתיב כאשם קודש קדשים הוּא (ויקרא ו) קודס שחטת לא ליפינן מיניה דלא משמע לשמו אלא כשכחצו הוּא עס שס הקרבן כגון חטאת הוּא אשם הוּא והיכא דכתיב גבי אחת מעבודת [א] הדס: **שניתק לרעיה.** שמתו בעליו או שנמכפרו באתר וניתק מדין אשם לרעיה שאלמרו לו צ"ד הוצילו [ב] וירעה: **ושחטו ססס כשר.** לעולה הוציל וסופו לקץ המזבח שהוא עולה: **ניסך אין.** דמיעקר שם אשם מיניה שנסמכר לרועה וקס סתמיה לעולה לא ניתק לא הוי סתמיה לעולה דלאמר קרא אשם הוּא בהווייתו יחא [א]:

הנהו נמי לייסו וליצלו. איורשים: **יולדם.** עולת יולדת דלמיה רליה מיניה יצולו [ד] ויורשים עולתה מצי ליימו וליצרו איכא אס היא ילדה כו': **מאן לימא דאי אינא כמה עשה גבה.** דיוולדת דלא מיכפרא עולתה עלייהו אס הביאה [א] מחיים. עולה מכפרת על עשה ועל לא מעשה שניתק לעשה דמניא גבי עולת נדבה כתיב ^(א) ונראה לו מלמד שהמקוס מרובה לו ועל מה המקוס מרובה לו אס תאמר דברים שחייבין עליהם מיתה צ"ד מיתה צידי שמים כרת (צידי שמים) מלקות ארבעים חטאות אשמות הרי עונשן אמור הא אין עולה בזה [א] אלא על עשה ועל לא מעשה שניתק לעשה: **למימרא דקני לטו.** ליוורשין בזמנת קרבן אציהו דקפרתם מכפר עלייהו: **אי כה משום שופפות.** דלאמרינן בהמנחות והנסכים (מנחות קד:) הכל צא כשותפות לא חילק הכתוב אלא מנחה שנאמר צו נפש: **ה"ג** ^(א) **[נפש] אמר רחמנא.** ונפש כי מקריב קרבן מנחה וגו' (ויקרא צ) **דלין** ^(א) **ממירין צב.** אס [א] המיר אינו תמורה: **ושותפין**

עליהם מיתה צ"ד מיתה צידי שמים כרת (צידי שמים) מלקות ארבעים חטאות אשמות הרי עונשן אמור הא אין עולה בזה [א] אלא על עשה ועל לא מעשה שניתק לעשה: **למימרא דקני לטו.** ליוורשין בזמנת קרבן אציהו דקפרתם מכפר עלייהו: **אי כה משום שופפות.** דלאמרינן בהמנחות והנסכים (מנחות קד:) הכל צא כשותפות לא חילק הכתוב אלא מנחה שנאמר צו נפש: **ה"ג** ^(א) **[נפש] אמר רחמנא.** ונפש כי מקריב קרבן מנחה וגו' (ויקרא צ) **דלין** ^(א) **ממירין צב.** אס [א] המיר אינו תמורה: **ושותפין**

בו, כ"ל. ועי' בתו' מנחות דף ד' ע"ב ד"ה חטאת (צ"ב.) והנצי"ב כמ"ס השו"ע הגהות צ"ק דהא הסם כמנחות הציור הסוף כדליתא לפנינו כשרי' דהוּא דפסח אחי רק למעטיי אשם, ואפי' הוּא יסוד אחר. אבל כאן הביא הסוף' טוס' אחרת דהוּא ללמוד דכתיב הוּא לעיכובא כו', ואפי' היינו יישוב הסוף' [בו] ר"ת שלמה יצחקי (גליון.) וביה לקמן יו ע"א מד"ה ושמע, וז"ע ממוס' לקמן ח ע"ב ד"ה הגהיה: [בח] כמ"כ נוסף והא דמייזי דרשא דהיא ולא מייזי דרשא דאותה משום דבעי למיפריך אשם נמי כותיב ביה הוּא, ומיזי בו: [בא] דניתוק (ד"ח:) [ל] כ"ל לאחר, ומיבת איכא נמחק (ש"ס:) [לא] אלא ה"ג אשם שניתק לרעהי ושחטו פסמא כשר לעולה דאמר קרא הוּא בהוייתו יחיה (תורה יח א:) [לב] אכלמא דרבינו חם רפי' דהלכה גישנית כל שבחטאת מתה באשם עולה, דכ"ה ב. כ"ל.

(ש"ס:) [לג] כתיב' דאפיק דאפיק היקשא:

מסורת הש"ס

(א) [מנחות ד, ז.] ס' לקמן ז: יי: [מנחות ז, ד.] א' לקמן דף קיב. קטו: פסחים דף עב. מיר סה: ע"ש מנחות ד. תמורה יח, (ד) מנחות דף פב., ס' דף יי:, (ו) לקמן ו, ה' עיי' צ"ק:

תורה אור השלם

- וסמן ידו על ראש השעיר וְשָׁחַט אֹתוֹ בַּמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הָעֹלָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה חֹטֵאת הוּא: וְהַקְטִיר אֹתָם הַיּוֹדֵחַ הַמִּזְבֵּיחַ אֲשֶׁר לַיהוָה אֲשֶׁם הוּא: וְהָיָה כִּי תִקְרִיב קָרְבָּן מִנְחָה לַיהוָה סֶלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ וְצָאָק עֲלֶיהָ שָׁמֶן וְנָתַן עֲלֶיהָ לִבְנוֹ: ויקרא ב, א

הגהות הב"ח

(א) גמ' והוּא עצמו אס לא הוקטרו אימוריו כשר אלא הוּא: (צ) רש"י ד"ס אשם נמי וכו' והקטיר אותם הבדן המבויחה אשה לה' (א) ד"ה הוּא וכו' אימורין הוּא דכתיב דלא וכו' וליכא למימר בהקטרת אימורין דבעי לשמו וכו' אימוריו כשר: (ד) ד"ה מאן לימא וכו' כתיב' צי' ויקרא [נדבה] פסחא ג' פ"ד [סחים]:

שינויי נוסחאות

[א] נ"ל אלא אמר קרא. ומיבת רבא ליתא (כ"י:.) [ב] נ"ל הג"ש גשיר. וז"ל גשיר, והוא קומן לקמן שסת אלה. וכמציב היד אין ניכר כמעט בין יי"ש לל"ח (דק"ס.) וביה בחגרי"ב. ואמנס כני"ל חותא גשיר. וגריס לקמן רבא בר מתנה, והרי"ש הוּא סומן לנביה: [ג] נ"ל כשר לעולה (כ"י:.) וביה קטון קיב א. נ"ל כשר לשם עולה (כ"י:.) וביה מנחות: [ד] נ"ל אשר (ש"ס.) וביה כנתי"י וטון (דק"ס:) [ה] סומן משום שותפות (כ"י:.) וביה בש"י: [ו] כ"ל דשותפין (ש"ס:) [ז] כ"ל אלעזר (ש"ס:) [ח] כ"ל נוסף דקריי' כל בשחטאת מתה באשם רועה: [ט] כ"ל משום שותפות (כ"י:.) וביה בש"י: [י] כ"ל אימוריו (ש"ס:) [יא] מעבדות (כ"י:.) [יב] כ"ל הציאורו (ש"ס.) ולפיין נזי' דמיתו לו נמחק, וכן למא' כ"י: [יג] כ"ל נוסף חזויתו אשם ואין אשם בא בגדבה: [יד] כ"ל דביאור (צ"ב:) [טז] כ"ל הביאתה (ש"ס:) [טז] באה ובמכרת נראה ליתא נפש אחת, ונראה שש"י נמחקו למקומו (דק"ס:) [יח] כ"ל ואין (כ"י:.) כ"ל כ"י: [יט] נ"ל אשם המיר (כ"י:.) כרס כסות' שלפניו נראה עיקר, ועי' מוסף רש"י ודיוק: [כ] כאן הסד' ומיזי' חטאת (צ"ב.) מ"ס. ומיבת ומקשה מיותרת: [כא] כ"ל גי"ל (צ"ב:) [כב] כ"ל מדיאל אחיא. פי' וביה אשם נמי ליפסול אפי' דנא לאחר מיתה כיון דלא אחיז כמו מחיים (צ"ב.) וכמ"כ גורס מדיחא לאחר מיתה כמו מחיים ואפי' מאי חזית דאקשת אשם לשלמים אקשייה לחטאת שהוא פסול אפי' דקרב מותרה ומש"ה כו': [כג] הוּא דמשמע פסול. וגזי' דאורחה [כד] לסתור היקשא מיי"מ לא בא לסתור מה שכתוב בהדיא, ולא לסתור דברי רב ששת פריך אלא פריך לפי המסקנא היאך מכשירין מטעם אותה הא כתיב הוּא לפוסלן ומשיני הדיבור, וכן כסוגיל דמנחות ד' א' כתיב רש"י ומי, וז"ע: [כה] אמר חוץ כ"ל (צ"ב:) [כו] קנאות דמכביב דכתיב בה נמי היא. ועוד י"ל דהוּא דחטאת אחיא לגלויי אחוה דאשם דלא מעכב כהוּא דפסח והיינו דאמר לקמן

^[1] דהוּא דפסח אחי רק למעטיי אשם, ואפי' הוּא יסוד אחר. אבל כאן הביא הסוף' טוס' אחרת דהוּא ללמוד דכתיב הוּא לעיכובא כו', ואפי' היינו יישוב הסוף' [בו] ר"ת שלמה יצחקי (גליון.) וביה לקמן יו ע"א מד"ה ושמע, וז"ע ממוס' לקמן ח ע"ב ד"ה הגהיה: [בח] כמ"כ נוסף והא דמייזי דרשא דהיא ולא מייזי דרשא דאותה משום דבעי למיפריך אשם נמי כותיב ביה הוּא, ומיזי בו: [בא] דניתוק (ד"ח:) [ל] כ"ל לאחר, ומיבת איכא נמחק (ש"ס:) [לא] אלא ה"ג אשם שניתק לרעהי ושחטו פסמא כשר לעולה דאמר קרא הוּא בהוייתו יחיה (תורה יח א:) [לב] אכלמא דרבינו חם רפי' דהלכה גישנית כל שבחטאת מתה באשם עולה, דכ"ה ב. כ"ל

^[2] דהוּא דפסח אחי רק למעטיי אשם, ואפי' הוּא יסוד אחר. אבל כאן הביא הסוף' טוס' אחרת דהוּא ללמוד דכתיב הוּא לעיכובא כו', ואפי' היינו יישוב הסוף' [בו] ר"ת שלמה יצחקי (גליון.) וביה לקמן יו ע"א מד"ה ושמע, וז"ע ממוס' לקמן ח ע"ב ד"ה הגהיה: [בח] כמ"כ נוסף והא דמייזי דרשא דהיא ולא מייזי דרשא דאותה משום דבעי למיפריך אשם נמי כותיב ביה הוּא, ומיזי בו: [בא] דניתוק (ד"ח:) [ל] כ"ל לאחר, ומיבת איכא נמחק (ש"ס:) [לא] אלא ה"ג אשם שניתק לרעהי ושחטו פסמא כשר לעולה דאמר קרא הוּא בהוייתו יחיה (תורה יח א:) [לב] אכלמא דרבינו חם רפי' דהלכה גישנית כל שבחטאת מתה באשם עולה, דכ"ה ב. כ"ל

מסורת הש"ס

י. ויקרא א, ד: (ו) לקמן
ח. פסחים סב, (ו) לעיל ג: ד:
ז. ת"כ צו פרש' ה ה"ג,
זעוועט י, (ז) [לעיל ד:],

הגהות הב"ח

גמ' רב חסדא אמר פסול
טה לשם שלמים ידידיה
:(3) תד"ה (379)
(ס) סכין כו' מקדש וקדשו
במתני' ההם ובגמ' תא
טפי ממתינין דקתיא כל"ז
והא נמחק: (ג) שם דלי
משום גזרה אטו לפני
כפרה היו מקליץ:

גליון הש"ס

תורה קרויה שלמים. כעין
גמול דף טו ע"א ועיין לקמן
סג ע"ב תורה מנחה
חמות דף יז ע"א מוס' ד"ה
פנינו: שם חמאת
מזה לשם חמאת כשרה.
נוזר דף כז ע"ב מוס' ד"ה
שהרי:

שינויי נוסחאות

[illegible]

שחיטותיהן (ש"מ"י):
יאמר ליה ר' זירא (ב"ר):
לכל כלומר ומיתב בר' נמנה
(זין) ל' לא מביעיא ליה
(ש"מ"י) ית' כנכ"י שחיטה:
ל' שהיתה בין (ש"מ"י):
בש"מ נוסף והנין עשה
הר' הפרשה: [א] ס"א
לפי שהוה שנינו בעלים
בשנינו קודש אייר
תה (ש"מ) וכע"ז בצ"ק וק"מ:
ל' של זה כשוחט בר'

[illegible]

יִשְׁתָּה הַקָּדוֹ (צ"ק). כְּדוֹ הַנוֹ
בְּנֵי: (לֹא) צ"ל דְּרָבָא (הַגְרִי)
קָרָא שְׁלָמִי וְאִירִי שֶׁשְׁחַט
הָא תוֹדָה וְכוּ' מִשְׁמַע דְּר"י שֶׁ
יִיר (בְּה"ז, צ"ק וְעוֹד): (מִל) שֶׁ
וְלֹא אֲחֵרִינָא הוּא (יֵד דּוֹד): מִאֲ

רבי שמעון אין נפרין המימין. דהרי גמר לה רבי יוחנן דפליגי זה רבי שמעון ורבנן לרבי שמעון לית ליה לב ד"ד אס הולכרו עליה להכשירן לתמידי שנה הבאה [לומר] אס הולכרו ואס לאו יהא קדושים לנמיהן שיפדו אותן ממעוט חולין

בבלא מוס ויוציאם לחול¹ ויפלו דמיהם
למותר תרומה ואחר כך יחזרו ויקחו

אחרת מתרומה חדשה יובש
 לתמנדין^א ולדרי חכמים נפדין תמנימם
 דאית להו לב בית דין מתנה עליה
 אזא תנאזי זה אלמא ליה ליה לרי שמעון
 בית דין מתנה עליה^ב (בבא)
 דאי אית ליה יובשכו לתמנדין (זה)
 אלא לית^ג אלא לב ב"ד מתנה
 שמעתי בשבועות ועוד. אי נמי
 בעינא למימר דקרא דחיק ומוקיי
 כשהפרישן בזה אחר זה
 דערב יום טוב קאמר מי
 למימר דכי קמני שארעה צין
 לזה כהפריש קאמר וזה צין
 המימה^ד כו' פשי גוסות. שמעתי
 שותות לאורועי טומאה בין
 ומרק דמו של ראשון שני
 קרב. לר' שמעון הרי אין טומאה
 בזה ואמר ליה^ה לטומאה שארעה
 וריקתו של זה לזריקתו של זה
 לא מיבעיא כו'^ו. אפילו לרבי
 מתמה^ז אלא אי מכפר
 ללאשעה שחיתמו^ח אי לא מכלל
 דפשיטא ליה דצין זה לזה דקאמר
 שמעון בטומאת י"ט קאמר צין^ט
 זה לשחיתמו של זה לשחיתמו של זה^י

[illegible]

ההודייה אחת לארבעה לריבין להודות בראמרינן בצרכות (דף נד:)
וכתיב זהו (תהלים ק) ויזכרו וזכוי מודה ושחט מודה בשעת
ההעלייתו מן היס לס מודה שהפריש על יציאתו מצית האסורין:
החטאת ששחט לשם חטאת. כגון חטאת חלב שנשחטת לשם חטאת
כשרה. ועתה לו: פסולת לגמרי דמתן חסן חסן הפסולת
ההחטאת: על מי שמחוייב חטאת. בשינוי בעלים על מנת לזרוק
דמה לשם חזירו המחוייב חטאת כמותו: שאינו מחוייב עשה.
שלא עבר עשה הו: ובעשה שייך למימר הו: חטאת בראמרינן ואולי:
ואחמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה. הלכך מחוייב כפרה
כמותו הו: למימרא. דעשה בת מינה דחטאת היא: ואחמר
בדבא הו: על מי שמחוייב עולה כשרה. אלמלא לאו מיניה
הו: דהא הו: עבירות עשה כידו שהפריש עולה ענין הו: הו:
מקיצעא

וְחֹמֶר הוּא לֵן לְמִימַר דִּלְפִּילּוּ מְקִיצְעָא מְכַפְרָא אֵלֹא דְלִינָה מְכַפְרָא

[illegible]

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

וְטַעַמָּא מַשּׁוּם דְּבִצָּן לִכְפֹּר
דֵּהֶם וּבִצְרִייתָא חִידָשׁ טַפִּי
אַלָּא לִכְפֹּר עַל מִזְבֵּחַ הַחֵי
טוֹמֵאת מִקְדָּשׁ וּמִזְבֵּחַ הַחֵי

לדברי ר' שמעון אין נפדין תמימים ⁶ לדרבנן חכמים * נפדין תמימין ועוד הא בעא מיניה ר' ירמיה מר' זורא שעירי עצרת שקבל דמין בשני כוסות ונזרק דמו של ראשון שני למה הוא בא על טומאה שאורעה בין [זריקה של] * זה לזה [נזרק דמו של שני למה הוא קריבין] * עד כאן לא מיבעיא ליה אלא עשה דלאחר שחיטה אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מיבעיא ליה דלמא אם תימצי לומר קאמר: איתמר תודה ששחטה לשם תודת חבירו (כשרה) רבה * אמר כשרה רב חסדא אמר פסולה רבה אמר כשרה תודה לשם תודה נשחטה רב חסדא אמר פסולה ⁶ לשום שלמים ידיה נשחטה * בעינן אמר רבה מנא אמינא לה * דתניא ⁷ ובשר ובה תודת שלמיו ביום * הקריבו את זבחה ו' אבא חנין אמר משום ר' אליעזר בא ללמד * תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים שנשחטו לשם תודה פסולים ומה הפרש בין זה לזה * תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרוין תודה שלמים לשם תודה פסולה הא תודה לשם תודה כשרה מאי לאו דחבריה לא ידיה אבל דחבריה מאי פסולה ארתני שלמים * לשם תודה פסולה ליתני תודה לשם תודה וכ"ש שלמים לשם תודה שלמים לשם תודה ידיה איצטרך ליה סלקא דעתך אמינא מדתודה קרויה שלמים שלמים נמי קרוין תודה וכי שחיט להו לשם תודה ליכשרו קא משמע לן: אמר רבא * חטאת * ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה מאי טעמא ² ושחטת אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטאת לשם חטאת נשחטה לשם עולה פסולה * ואמר רבא

וְהַחֲמָתָה שֶׁשָּׂחָה עַל מִי שֶׁמְחַוֵּיב חֲסִידָהּ
 וְהַחֲסִידָה יָעַל מִי שֶׁמְחַוֵּיב עוֹלָה כְּשֶׁרָא מֵאִי
 וְכִפָּר עָלָיו ^אעָלָיו וְלֹא עַל חֲבִירוֹ
 חֲבִירוֹ דּוֹמֵא דִידֵהּ בְּמַחֲוִיב כְּפֶרֶה כְּמוֹתֵהּ
 וְאִינִי רַבָּא חֲסִידָהּ ^בהִשְׁחַמְתָּה עַל מִי
 שֶׁאִינוֹ מְחַוֵּיב כְּלוֹם פְּסוּלָה שְׂאִין לָךְ אֲדָם
 בְּיִשְׂרָאֵל שְׂאִינוֹ מְחַוֵּיב עֲשֵׂה וְאָמַר רַבָּא
 חֲסִידָהּ מִכְּפֶרֶת עַל חֲיִיבֵי עֲשֵׂה וּמִקָּ"ו עַל
 חֲיִיבֵי כְרִיתוֹת מִכְּפֶרֶת עַל חֲיִיבֵי עֲשֵׂה לֹא
 כֵּל שֶׁכֵּן לְמִימְרָא דְּבֵת מִינָהּ הִיא וְהֵאֱמַרְתָּ
 רַבָּא חֲסִידָהּ שֶׁשָּׂחָה עַל מִי שֶׁמְחַוֵּיב חֲסִידָהּ
 וְהַחֲסִידָה יָעַל מִי שֶׁמְחַוֵּיב עוֹלָה כְּשֶׁרָא מֵאִי

דאמרינן בצרכות (דף נד:)

וְהָיָה כִּי יִשְׁחַט חֹדֶה בְּשֹׁמֵר
 יֵצֵאוּ מִצֵּית הָאֲסוּרִין׃
 וְהָיָה כִּי יִשְׁחַט שְׁנֵי שֹׁמְרֵי נֶפֶשׁ
 מִמֵּי דַחֲקָן חוּץ מִן הַפֶּסַח
 יֵצֵאוּ עַל מִנַּת לְזֹרוֹק
 עֶשֶׂה׃
 וְהָיָה כִּי יִשְׁחַט כְּדַמְפָּרָה וְאִילָל׃
 עֶשֶׂה׃
 הֲלֹכֶךְ מִחוּבֵיב כְּפָרָה
 וְהָיָה כִּי יִשְׁחַט דֹּחַקֵּי הָאֵל׃
 וְהָיָה כִּי יִשְׁחַט אֶלְמָא לְאוּ מִינֵיהּ
 וְהָיָה כִּי יִשְׁחַט עוֹלָה עֲלֵיהּ׃
 מְקִיבָעָא

כפרא אלא דאינה מכפר

אית ליה כו' : [ג] נד"ל ומשום : [ד]
 צה דכשרה דקאמר ר"ל כשרה גמורה,
 מורה, וטעמא דתורה משום דכתיב
 מדיוקא דטעמא דשלמים לשם תורה
 דם כדפי' בקונטרס (ש"מ) : [ה] ל"ל
 גסס אלס גדול קדמון ועוד יש לומר.
 חו' עד דלאחר הפרשה : [בב] ל"ל א
 ונד"ה אמר רבא (ס"ק ווע"ש) : [מד] ג

5

ל [טומאת] מקדש וקדשיו ^(א) כמתמינין
ומתמינין והא ^(ב) דקמי שחלתו לא בא
לאפוקי שער הפנימי דצעני מרמי
והא על גב דמשמע הם דלא לא
משום גזירה ^(א) הו מקינין גזיר
אפי' במותר חטאת הפנויות היינו
משום דהכי גמרי דמותר חטאת
צבור לעולה ורבינו חננאל מפרש
כפירוש הערוך וגרים הם תניא
נמי הכי וקאי אמילתא דרבי ^(ב) יוחנן
דאמר דלרבי שמעון מקינין בזן
בגופן הואיל ומעיקרא עולה והשחא
עולה אכל בא במותר חטאת כו'
ותימה אמאי נטר עד לסוף ^(א) דלעיל
הוא ליה לאסויי

דלמא אם תימצי לומר קאמר.
ורבי זירא נמי שהשיב

נמי לרבי ירמיה על טומאה שאינה
בין זו לזו כמו כן אם תימני לומר
קאמר וקושיא ראשונה ומי אית ליה
לרבי שמעון לב בית דין מתנה לא חש
לתוך דאיכא למימר לאפרשניה חז
אחר זו ואני מושב בנשיא דליקו וימא
ליה לקרא כו' ועוד דאיכא דלית ליה
תקנתא ברעייא ^{כא} אית ליה לרבי שמעון
לב בית דין מתנה כדמוכח במנחות
פ' התורה (עט:) וימיהו ה' מוכח דאיכא
דאית ליה תקנתא ברעייא לית ליה
לב בית דין מתנה וכאן אית ליה
תקנתא ברעייא: **תורה** ששחטה
אשם תורת חבריו בכשרה. ויולא
לשם חובה משום ^{כא} שני צעלים
מיפסלא דאין ^{כא} שני צעלים אלא (א"כ)
בזריקה ורב חסדא אמר פסולה פירוש
לא עלתה לשם חובה משום דהוי שינוי
קודש כשאמר תורת פלוני לשם תורה
אחרת של פלוני אבל אמר תורה זו
לשם פלוני כשרה גמורה לפי שהוא
שינוי צעלים שחטתה ^{כא} דכשרה גמורה:
הגה' רב חסדא אמר פסולה:
ונראה דזאת צמודה פליג משום דכמי

זהו קרא שלמיו ובקונטרס פירש
דהוא הדין בשאר קרצנות:

אָמַר רַבָּא חֲמַתָּא שֶׁשְׁחַמְהָא לְשֵׁנִי
חֲמַתָּא בְּשַׂדְּהָ. פִּירֵשׁ רַבִּינִי
 תַּס דִּרְבֵּה ל כִּרְכ חֲסֵדָא סִ"ל דְּהוּא
 דִּרְבֵּה אִלְדִּי וְטַעְמָא דְּמִדּוּהֵי מִטָּס
 שְׁלֵמִים ל מִשְׁעַר דְּלִינִי דְּשִׁטְתָּה
 לְשֵׁן חֲטוּת חֲצִירו וְנִרְחָה לְלֹא חֲצִיר
 מִיִּירִי מִדְּלָא קָאֻמֵּר צְהַדִּי חֲצִירו
 אִלָּא מִיִּירִי בְּחֻטָּאת חֲלַב לְשֵׁן חֲטוּת
 דַּס ל כְּדֹאֻמֵּר רַבָּא לְקַמֵּן צְפִירְקִין
 חֲמַתָּא חֲלַב שְׁחַמְהָא לְשֵׁנִי

חטאת דם לשם חטאת עבודת כוכבים
כשרה לשם חטאת נזיר לשם חטאת
מזורע פקולה הני עולות ייגהו ואם
חומר וחרצו דרבה ^{לח} למה לי ויש

שמועין דשינוי קודש איפכא משינוי
הפסוקים כדבדיו ^{לח} מדלמך בריש
קוף בר אחי רמי שינוי קודש ^{לח} ומשינוי
נחטאות וגם משום צעיא דלחך כן
היה לשם חטאת דטומאת מקדש וקדשיו
מ' מי שמהוייב עולה בשרה. וכוון
ישיש ^{לח} הוה ליה כעל מי שאינו מחוייב
על מכפרא אעשה דלחך הפרשה
על הכל א"י דלמך הרי עלי עולה
ה עשבר: ע"ל מי שאינו מחוייב ביום
מזרח עולה דגבי עולה נמי ^ל תמיד לכפר עליו
ידיך מילתא ^{לח} דרצא דחטאת מכפרת עליו
ע"ל חייבי עשה א"י ב"י שבין. מהאי קל
דימי קאמיא ואהני קל וחומר לקופיא:

ס' הרמז"ס פט"ו מפסה"מ הי"ד (יד דוד וע"ה) : מגן אבן
נתיב וכיפר עליו כו' :

עין משפט
גר מצוה

כפ א מיי פ"ד מהלכות
שקלים הלכה יא:
ל ב מיי פרק טו מהלכות
פסח"מ הלכה יג:
לא ג מיי שם הלכה ז:
לב ד מיי שם הלכה ח:
לג ה מיי שם הל"ט וה"י יד:

תורה אור השלם

1. ובשר זבח תודת שלמים
ביום קרבנו יאכל לא ייח
ממנו עד בקר: ואם נדר או
נדבה זבח קרבנו ביום הקריבו
את זבחו יאכל וממחרת
והותר ממנו יאכל:
ויקרא ז, טו-טז
2. וסמך את ידו על ראש
הזשאת ושחט אותה לחשאת
במקום אשר ישחט את
העלה: ויקרא ד, לג

מוסף רש"י

[illegible]

ליקוטים

על מי שמחוייב עולה כשרה. ולא
עלתה לבעלים. כן הוא ברבימים
שנאפו מפתח"מ הרה"ק. ויובשים
ממבואר בהם כדמסת"ה. ואינו
לדעיל לשם חולין מבואר להדיא
שהם אינו ע"כ [דלא עלתה], ודין
הוא מינו כמורא כלל. ולומר
דהר"מ למד מזה דכמו לשם
חולין דאין מחשבה פוסלת ומימי
על עלתה, הכא נמי, זה אינו דרך
ההרה"ר, והוה ליה לכתוב יראה ליה
דרכו ע"כ. (מנחת"מ מ"ח)

שיטה מקובצת

[illegible]

ממי שמחוייב עולה כשרה משום דלא
 יתו מכפר על עשה דלחחר הפרשה,
 (ההשג' רבי זירא על [הבציע'] דלעיל
 [דקצר] דליכא למיפשט האצביא,
 או עד זריקה כ')

י"ל תיקון זה וכחב דהכל מימרח